

საბჭოთა

086186

№ 2

— ზანა მარტყოფაძე, იუდაორისტული კარნივალტურებისათვის ქუჩისათვის

ბ. ი. შალიჩი

* * *
 როგორღაც იკლო მოთხოვნებამ!
 ქართული სკოლის მამა,
 სახელმძღვანელოს მჩველი,
 ჭირსა და ღონში ერთგვარად
 მოუხეშ-მოუღრუკელი.

პოლემიკაში ფეხ-მძიმე...
 ვერ გაათავებს ხელათა;
 სიტყვისა მოკლის გამოთქმა
 სხვევია ერთობ განძვლიათ.

მასაც სჭირს ავი ჭირვება
შუღმივათ, განუყრელათა,
წიგნისა დუქანს მარადის
უდგია დარაჯ მცველათა.

წელსა მოუსხამს თავშალი
ქარისგან დასაცველათა
ფერხთა „ვალენკი“ აცვია
არა შეექნეს სველათა.

კედლებათ „დედა ენა“ აქვს
„რუსკოე სლოვო“ კართა
„ბუნების-კარი“ „კუნწულა“
გვერდზე უწყვია ჯართა.

გაჰყოფს ხანდისხან ზოგიერთს
მყიდველის დასამხარადა.

თუ უვარგისი გამოდგა
შეაკოწიწებს კვალადა.

ზოგისა წიგნის გადენამ
მოიკლო საგრძნობარათა
სჩანს აღარ ყოფნის გულ-ღვიძლი
სკოლებში მოსახმარათა.

და პედაგოგიც წიგნებში
სდგას ერთობ განამწარათა.
„ირემო! მთასა მყვირალო
რამ ჩამოგაგდო ბართა.

№.

?..

ბევრი აქვს მას ყველაფერი:
ჩინ-მედლები მასთან ფული,
იგი მიინც არა ძღვება
მუდამ მოსთქვამს გულ-ნაკლული..

შცნაური ცხოველია
სულ თავისკენ იწიწება,
როცა საკბილოს ჩაიგდებს—
ტყავს ააძრობს, იგლიჯება...

მორმოცი წლის ბერი-კაცი
ეხლა ეტრფის ლამაზ ქალებს,
ძაცობისგან მოშლილია
მინც ძალას ატანს თვალებს!..

რა გინდ კეთილათ მოეპყრა
შურიანობს, არ დაგინდობს,
ამაგს ურცხვათ ჩაიწიხლავს
გაიძვერობს, მუდამ ფლიდობს...

ტიკის მსგავსათ გაბერილა
სწორეთ ეშპაკს უგავს სახე,
იმის ცნობა ვისაცა გსურს—
დაუკვირდი, აქვე ნახე!..

შავ-ბიჭა.

მისამე ღუმა

აგვისიტოს მწვერვალზე შესამე ღუშამ ამოა-
ხათა!

ზირგელი სხავა მინისტრის კანცელარიაში
შეიჭრა და მოვარაუებულ სვარძლას მოაჯირ-
ზე გაითამაშა. მინისტრი უკვე სტოლთან იჯ-
და და სუნსტისათვის „განსამარტავთ“ საარ-
ჩევნო კანონის მუხლებს ამზადებდა. ღუშის
ამოსულას კარგა ხანია დაასწრო და გაფაცი-
ცებით მამუშავე გამორეკვეველი სინარულით
ეგებება შესამე ღუშის ამობრწყინებას. კანცე-
ლარიაში ძველი ქადაღდისა და მძინარე ჩინოფ-
ნიკების სუნი სდგას.

მეორე სხავი გენერალ გუბერნატორის კან-
ცელარიაში შესრიალდა. გუბერნატორს ჯერ
ეძინა, მხოლოდ სეკრეტარი ფნიზლობდა. ნამ-
ძინარევი თვალებით სინჯავდა არჩევნებისთვის
მახუე და ამიტომ გადასასხლელად ჰირთა სი-
ას. წითელი ჯვრებით აღნიშნულ გვარებს სე-
კრეტარი მეტის მოკრძალებით ეკიდებოდა და
შეიძლება არც გადასახლდნ.

შესამე სხავი ბოქაულის ოთახში შეანათა.
ბოქაულს უგვე ეღვიას და საარჩევნო აგიტა-
ციისათვის სიტუვას ამზადებდა. ოთახის წინ
აივანზე სტრახნიკს წყნარათ ეძინა და დობე-
ზე მიბმული ცხენი სიმინდას ჩაღას იცოხნე-
ბოდა. ბოქაულს უნდა დემპტიცებია, რომ
მთავრობა მხოლოდ ხალხისთვის ზრუნავს და
რომ ჰარტიები მათ ოჯახს იკლებენ. მხედრულ
წესზე აღზრდილს და იარაღზე შეჩვეულს ძლი-
ერ ემიმებოდა სატუგეიერი აგიტაციას ხალხის
წინაშე.

შეათხვეს სხივი „რუსთა კავშირის“ მთავარ სადგომში შეცემიდა და ცარიელ არაყის იტყუებზე მთვრალივით პარბაცი დაიწყო. კავშირის საბჭო უკვე ფეხზე იდგა და მამი ილია დარე საარჩევნო ჰარაკლისს იხდიდა. უკვლახი ხრინწიანი ხმით იმეორებდნენ „კავშირის“ წინადადებით სდმერთა ლიტურგიაში ჩართულ კტქენისას: „მომხსენე უფალს უფველნი კრძალისა მიერ აღსრულებულნი შეთვისა და სსმობლას ერთგულებისათვის“ ჰარაკლისის შემდეგ კვლავ ეზიარენ ზიარებითა თუთრითა და შესაშე ღუმის შესხეუდრათ გკემსადენ.

მესუთე სხივი რქტომბრისტის საწოლს დაეცა. გუჩკავმა თვალა გასილა და პარბაციით ფეხზე წამოდგა. ამომავალი ღუმა თითქმის მისთვის იყო მოგონილი და ბუნებისაგან გალადებულს სიზანტე ეტუობდა. ადგომისათანავე „ფულებზე აღხრდილმა, შემოწირულებისათვის მწაწადების წერა დაიწყო.

მეექვსე სხივი კადეტთა კამიტეტში შეცურდა და მილაუკავის შუბლზე დაეცა. ზეტრე სტრუკეს უკვე პარკი აკრა და გუჩკავისაგან მიეშურებოდა. შწავვე სხივებისაგან შეწუსებულმა მილაუკავმა, თუმცა მორცხვათ, მაგრამ მაინც „წათელი მწვარის“ ხელსახრცი წაიკრა შუბლზე და საარჩევნო ზღათფორმის წერას შეუდგა.

მეშვიდე სხივი ბნელ სარდაფში ჩაკეცა და ს. დემკრატთა ცენტრალურ კამიტეტს დაადგა. თითქმის უკვლას ეძინა. ირგვლივ ზრტოტარლები და რესოლოციები ეყარა. სხივის სინათლეზე ზოგიერთნი უცებ წამოხტენ, ზოგი ნელა და უსაღისრთ. საზოგადოთ გასაცანის სიზანტიითა და უგულობით შეუდგენ საქმეს.

მერვე სხივი სოციალ-რევოლიუციონერთა ბანაკს დაერჭო. ზარტიული საბჭო დრმა ძილში იყო. მერვე ღუმაში მოდგაწეობით დადღულს ჯერ კიდევ ვერ მოკერიფა საჭირთ ეხერგია. სხივებისაგან თვალ-მოჭრილებმა ერთი კი გამომხეჯეს, მერვე გვერდზე გადაბრუნდნენ და კვლავინდებური ხვრინვა ამოუშვეს.

მეცხრე სხივი დიდი ხანსა დაუძებს ახარქისტ-კომუნისტთა სადგომს, მაგრამ ჯერაც ვერ უზრვია მათი ბინა და მოქმედება, ძილი და სიფხინსლე კრთობ კრისწირატიულია.

სიზმრის ახსნა

ქარ-ბუქი ნახო—ცუდია. ჟამსა მას, რომელსა სიზმარი ესე გესიზმოს, დღესა მესამესა იხილო სიზმონ იგი „ქარიანი“, რომელიც პირქუში და განრისხებული ყრიდეს „რეჩებსა“ პირისაგან თვისისა.

მხევალი გესიზმოს აღამისა ტანსაცმელში—ფრიად კარგია. ჟამსა მას გამოვიდეს ჟურნალი იგი „ნიშადური“ და იხილო მუნ ტიტველნი მხევალნი.

ზარბაზნების გრიალი გესიზმროს—ფრიად ცუდია. ჟამსა მას აღსდგენ ქარნი და ასტყდეს ჰეჰა-ქუხილი ბუდისაგან „ისარი“—სა შესამუსრად ერთისა „შიმართულებისა“ და აღიღოს გაზეთმა მან „ისარმა“ დაციწვისა ნესტარი შესამუსრათ ჟურნალისა მის „მურდულისა“.

ილანძლებოდე სიზმარში—ფრიად კარგია. ჟამსა მას, რომელსა სიზმარი ესე გესიზმოს, გულის წადილი ავიხდეს და მიილო აღგილი „სავაცოსა მას საათხაზურა“ გიმნაზიასა.

სოხუმის ნოტარიუსი ნახო—ფრიად ცუდია. ჟამსა მას ვინმემ გაგლანძლოს უღირათ.

აზვირობებული მდინარე ნახო—ცუდია. ჟამსა მას ქ. სოხუმად მოვიხდეს მიქცევა და იქ ქუჩაში მოვარდნილ წყალში დაიხრჩო.

რ ა მ ი ზ მ ე ნ ი ა

(ლექსი პროზათ) წელში მოხრილნი, მოქანცული, წერაქვით ხელში, მუდამ ჯურღმულს და მალაროებს ეომებოდნენ. ხელ-მაგრათ სცემდნენ თვის იარაღს გაკაყებულ კლდეს, თან წაჩოქილნი თითო ბიჯით წინ მიფოფხავ-

დენ და სიმდიდრისა ჯურღმულიდან ამო-
სატანათ ფართე გზა-ტყეცოლს უმზადებ-
დენ კაცობრიობას.

დღე და ღამ კვნესა, შეჭირვება და შიმ-
შილობა, თანაც ოფლის ღერა შეუსვენ-
რათ, გამეტებულათ, მადაროსა მას სამუ-
დამოთ თურმე ეუფლა, და მის წილით,
ვით საგლოვი თანდაყოლილი, გულ-შემ-
ზარავი წერაქვის ხმა გამოისმოდა...

და წერაქვისა ცემისაგან გამოწვეული,
მაგარის კლდიდან ნაპერწკლები უკუცვიო-
დენ, ხან აქ და ხან იქ, მის მადაროს, წყვი-
ად მადაროს, ცეცხლის ზოლს უცებ გაავ-
ლებდენ, გაანათებდენ!...

ზეგარდმო მადლით აღტურვილმა მაგარ-
მა მკლავმა გაბედულათა ხელოვნება გა-
მოიჩინა: ნაპერწკალთ გროვა, ჯურღმულს
შინა მიმოზნეული, ერთად შეჰკრბა, შეა-
დგდა, შეაკავშირა, მით გაიჩალა მანათობი
რამე ბურთული, მერე ღონივრათ ქვესკნე-
ლიდან ზე აღმოზიდა და ზედაპირათ, მი-
წის პირად, მაგარი ბოძის მწვერვალოზე-
და დაჰქდია იგი ბურთული.

და შრომითა და კვნესა-გმინვით ქვეს-
კნელთ შობილნი, მუშის მკლავ-მკერდით
ღანაკვეცი ნაპერწკალთ გროვა, მოხერხე-
ბულის და მედგარის მკლავის წყალობით
ღიდ მნათობელ ბურთულათა გადაქცეუ-
ლი, ზევით აღმოხდა, მოველინა წყვიდად
ქვეყანას და განანათლა მიწის პირი, ბნე-
ლით მოცული ..

და გაედვიძათ ზედაპირზე ლაღათ მწო-
ლარეთ, სწრაფათ თვალები მედიდურათ
მიმოიფშვინიტეს და რა იხილეს ბოძსა ზე-
და ბურთული იგი, ვითა ღამპარი მანათ-
ობლათ ზედ დაქდული, — ღონი შეექნათ,
აღტყინებათ მიუშვეს გული, დარბაისლუ-
რი კაზმულობით იმოსეს ტანი, ზეცას მო-
აპურეს თვალი მათნი ნამძინარევი, ნუგე-
შის სხივით გარემოცულ-გაბრწყინებულ,
და მიაძახეს: „ეპა“ ცაო, სხივის მომფენო,
რჩეულთ სავანევ, ძლიერების დამზადებე-
ლო! გმადლობთ, რომ იცან ამა ქვეყნათ

ჩვენი დიდება და მოგვივლინე მადლით
ესე მანათობელი!.. დიდება შენდა, ზესთა
ზეო, დიდება შენდა, მიწისა პირო, ზე-
დაპირო, დიდება შენდა!..“

შემოკრბენ ერთად, ითათბირეს, ილა-
დეს, იბჭვეს და გადასწყვიტეს, რომ უმე-
ცართ, უგნურთ ქვემძრომთ, გინა ჯურღ-
მულსა წაჩოქილათ, კმუნვით მავალთა, ნე-
ბა არ მისცენ მანათობელს მიუახლოვდენ
და შეხედვითა ჩირქი მოცხონ მის სხივო-
სნობას. ამისთვის შექნეს ბადე რამე, ხვა-
ნჯათ ქსოვილ, და აუფარეს ცალმხრით იმა
მნათობელსა, რათა მის სხივთა გაბრწყინ-
ებულ შარავანდედსა დაეპატრონოს მარ-
ტო რჩეულთ პატროსნება.

და თურმე ძარღვი, ცნოველ-მყოფლათ
მინიჭებული, მანათობელსა მადაროდან
გამოყოლია: როს ნაპერწკალნი კვლავ
ცვიოდენ წერაქვის ცემით და მოისმოდა
ჯაფის ხმა და შრომის ყიყინა. — მანათო-
ბელსა, ზედაპირზე მტკიცედ მდგომარეს,
თანდათან ძალა და სინათლე ემატებოდა;
ხოლო, როს დალილ დაქანტულებს და-
სვენების დროს მკერდიდან მიძმეთ კვნესა-
გმინვა აღმოზნებოდა, — მაშინ მნათობიც
ზედაპირზე შესუსტდებოდა და სხივოს-
ნობაც ფერმკრთალობათ შეეცვლებოდა.

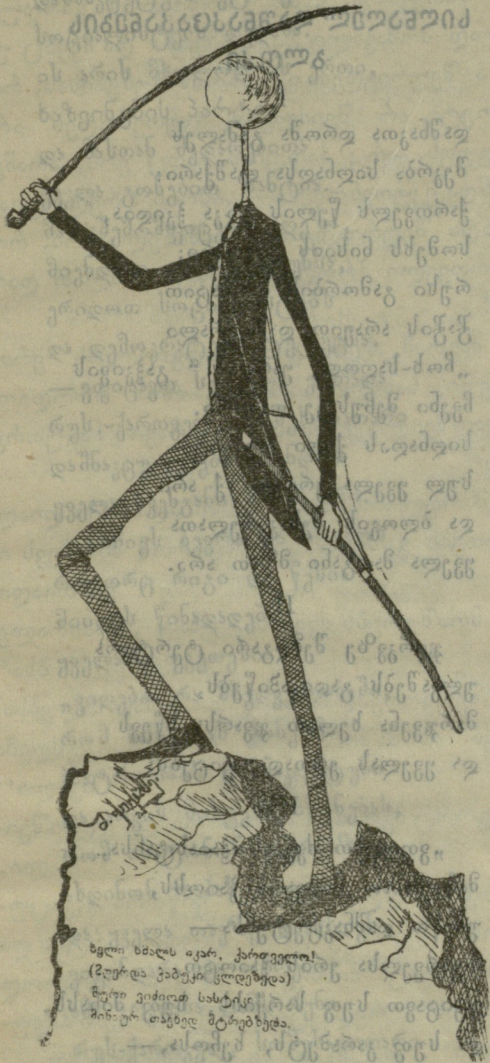
ჩვეულნი იგი, ზედაპირზე ბატონათ
მყოფნი, მაშინ სიბრაზით ბუკსა ჰკრავდენ
ნალარას სცემდენ, მანათობლისა ფერ-
მკრთალობას, სხივთა სისუსტეს, თავზე
ატეხდენ ნაძირალებს, დაბლა მდგომარეთ,
მათ მოშურნე თვალს, მანკიერსა და ბილწ-
სა ხელებს, მათ უდიერად მანათობლის
მიახლოვებას.

და ეს სულ მუდამ ასე იყო; ზედაპირე-
ლებს ვერ გაერჩიათ მანათობლის ცვალე-
ბადობა!!!

ფ. რუშაველი.

გ ა მ ო ც ა ნ ა .

ქვეშ-ქვეშაა, მელო-კუდობს
დაწანწალობს მსუნაგია,
აურაცხელ ქრთამებს იღებს
მთლიათ აივსო ბუნაგია...
შავ-ბიჭა.

ხელი ხმალს იკარ, ქართველთა
(შურდა კამბუჯი ქლდებუდა)
შუი ვიძოთ სასტიკი
შინ-სი თავბილ მტრებზედა.

რაინდი თანამედროვე!

**პივილი „ტარიელისა“
ჯამოდან ტარიელისა.**

ვნანე უცხო მოყმე ვინმე
სდგა მყივარი კლდისა პირსა,
საპნის ბუშტი თავის ნაცვლად
ჰქვა ლომსა და ვითა გმირსა.
ხმლისა ტარმუქს ჩასჭიდოდა
ჟღერებდის მტერთა პირსა,
ხეც-ხუნენი იმეორებდენ
ხმასა მისვან დანაყვირსა.

მოუწოდებდის რაინდი
ქართველთა სპათა სრულათა,
„მამულის“ მერცხვენილობა
გოოს არ ჩაიკონ წყლოვლათა.

„არ აბატიონ თავდასხმა“
მოსეულთ ორგულთ თულათა
„შინაურსა“ და „გარემეს“
მტერს მიეგებონ მტრულათა.

— ხევსურნო ფარი იმარჯვეთ
ფშაველნო მათრახ-ხვეული,
მთიულნო ჯაქვის ჩაჩქანი
საკინძე ჩამოხეული;
კახელნო შუბი ნაცადი,
ვით სკვიპაროზი რხეული,
ქართველო ხელი ხმალს იკარ
შევმუსროთ მტერი წყეული.

— იმერნო თოფი მოზიდეთ
ჩახმახი გელგეთ ფეხზედა,
რაქველნო ფართე ხანჯალი
გადაიკიდეთ გვერდზედა.
მკვირცხლნო ნაცადნო გურულნო
პირველი მიხვალთ მტრზედა,
მეგრელნო, მხედრათ ნაქებნო,
თქვენ უნდა ისხდეთ ცხენზედა.

— ქობულეთელნო ვაჟ-კაცნო
ომში სჯობინართ ყველასა,
ნუ გაეყრებით ამ დღისთვის
დანაცად მაჭახელასა.
აფხაზებო და სვანებო
შვილდნი გადიდეთ ყელასა,
ისარი ორბის ფრთიანი
ჭირში გაგვიწვეს შევლასა.

— აჭარის გმირნო! თქვენც გიწვევთ
მამულის დასაცველათა,
თქვენც (როგორც სხვები) ქართველნი
იყავით ძველის ძველათა.
მოჰკრიბეთ შავშეთ-ჭანეთი
დაირაზმენით ხელათა,
სატახტო ქალაქ თფილისში
მოგელით ბრძოლის ველათა.

— გაჩვენოთ მტერთა თამაშა
უშიშრათ, დაუზოგველათ,
ვსდვენოთ და თმანი ვაკვეცოთ
ქალაქათ გინდა სოფელათ.
შუსრი გავავლოთ, არავინ
დარჩეს ამბისა მთხრობელათ,
და საქმე ჩვენი გაუხადოთ

შეილი-შეილთ მოსათხოვრებლათ“.

ასე ჰყიოდა ქაბუკი კლდრვანის პირსა მდგომარე, სპანისა თავ-ბუშტოვანი გონებასთანა მწყრომარე, უცდიდა არა მოსჩანდა არცა მზე არცა მთოვარე, არცა ქვეითი მებრძოლი, არც თუ მერანსა მჯდომარე.

ეშმაკი.

პროცესიაში.

მე თვალ-წინ მიდგას დიდებული პროცესია. აი შავი დროშები და ღიბიანი ამქრები გულზე შესაფერი ნიშნებით. მათ სახეს კმაყოფილება ეტყობა, თავს თავისიანებში გრძნობენ და მედიდურათ მიაბიჯებენ. ჩაიარეს ამქრებმა და ჩემს თვალს სამწუხარო, გულის სანახაობა წარმოუდგა. ეს იყო 40 გლეხი, საგურამოელი გლეხი. იმათი გამხდარი და დამფრთხალი სახე, დაგლეჯილი ფარაჯა და ქალამნები, ქონიანი ტყავისა და ნაბღის ქუდები; ილიაში, გაუზბედავი სიარული და თავის დაქერა, ნათელ ყოფდა მათ ბეჩაობას. ისინი თითქმის ერთი მეორეს ეკვროდენ, როგორც ნადირისაგან შემწინებული ცხოველნი ერთმანეთს სიარულს უშლიდენ. ცხადია არცერთმა მათგანმა წერა-კითხვა არ იცოდა, რადგან გურამიანთკარში დღემდე სასოფლო სკოლა არ არსებობს და არც იცოდენ თუ ის ილია, რომლის მამულზედაც ისინი ცხოვრობდენ, რასმე სწერდა და ასეთი ცნობილი ვინმე იყო.

დიდებულ პროცესიაში, რომელიც აქრელებული იყო ათასგვარი საუცხოვო გვირგვინებით, სხვადასხვა გემოვნებაზე მორთულ-მოკაზმული ხალხით, საგურამოელი გლეხები განსაკუთრებულ ყურადღებას იპყრობდენ თავისი ბეჩაი და უმწყო სანახაობით, ტანჯვა-წამების კვალი ღრმით აჩნდა საგურამოელი გლეხების ყოველგვარ მოქმედებას და ეს ის გლეხები არიან, რომლებსაც უმთავრეს ნაწილათ სცხოვრობდა განსვენებული მგოსანი.

დამსწრე.

სიღნაღელ დაშნაკცაქანების გლოკი.

I.

დაშნაკთა დროშა გაშალეს შეკრბა სიღნაღსა დაშქარი: ქართველს წულის კაკა ჰქვიდა, სამეხს ნისიის დაუთარი; რუსი გამომრბის ბარბაცით ჭკის არაუით დათუწრადა „ჩხ-სადოფ, ყარდაში“ გაჰქვივის ჩვენი მეჩესტე თათარი. სიღნაღს ქალი თუ კაცი სულ უყუდა ერთათ აქ არი და ბლაკის შესაკვერელათა უყუდა მათგანი მზათ არა.

II.

ჭირვეზე შემდგარი ტერტურა უღვასქესს გადაკაბიწქეს, მარჯვენა ხელით ჯვარსა სწევს და უყუდას ერთად აფიცებს:

III.

„ფიცავთ ძველს ჭაასტანსა, მის მამათ მთავარს ჭაიოსს, უბიწო დაშნაკცუტუნსა — მთვარეულსა ერის ჭაიოცთ. ფიცავთ სუფ საჩქისს, სუფ მინასს, და სუფ კარხეტს, ხეჩოსა, — ვინც ჩვენს ბლაკს უქნას დაჯატი თავიც კი გაეჩქოსას. განსჯა გაკითხვას დღე დაღვა თავსა გვასხდება ნოქრები, კავშიარი შეგვებს გლეხებმაც აღარ გვინდობენ თსრები. ვიდრე თსრ-ტიალი გავინდა ეს „დემოკრატია“ არა სწამთ დემერთა; არც სჯული, არც სუფ საჩქისის ნატავი უნდათ, რამ ხაჩეიხუბი მდებარეობს გაკოტრდენ; ბოლო მოედით! იმდ და მუშამ ჩანთქას ყოველი რაც მწარე შრომით მოგვეტანს, ხალხს და ჯამატიებ! იმდ ნუ მივირეშთ ამათ ნუასსა“

დაშინაკრუტუნის უტირებს
 სტრიალისტებს დედას.
 ის არის მხოლოდ ის ერთი,
 ხაზენების პარტია
 და მასთან შედარებითა
 უკვეა გზებით ხანტია.
 მაშ შემოძიერეთ: აღე, მ,
 მიენდეთ დაშინაკრუტუნს,
 ერთდეთ სტრიალისტებს
 და დემოკრატებს ოპტუნსა.
 — ვუიყავთ სუკვეა ერთად
 რუს-ქართველ, სომეხ-თათარი
 დაშინაკრუტუნებს მიენდის
 უკვეა ჩვენგანი მზათ არი.
 არჩიეს ბევრი და ბოლქს
 რეგორც რიგი და წესია
 მიადუს წინადადება
 უკვეაზე უკეთესია.
 უგოდებთ რა მხედველთაში,
 რომ ხაზენის ქონებას
 ჭეჭტრანობს დაშინაკრუტუნი
 და არვის მისტემს ის-ნებას,
 რომ იბატონნ ვაჭრებზე
 ასდინნ სხაბსტოკეები
 და უკვეა თავზე დასსდენ
 ვიგინდრე და ოხრები;
 ამა კრების დამს რენი
 რუს-ქართველ, სომეხ-თათარი
 შეჭთიცავს დაშინაკრუტუნსა,
 თითქმის სულ უკვეა მზათ არი
 რომ შეკრას უკვეა მდიერი
 მჭიდრო კავშირი, ბლკაიო,
 და ამა მიზნითი მჭიკონ
 მაგარი, გრძელი თოკიო.

IV

ათნი კაცისგან შედგნო
 დელეგატთ გუნდი-კრებული
 თფილისში მოდის თბკისთვის
 რომ მოიხზონ მით გული.
 იარეს ბაზარ-ბაზარს
 იშოვეს დიდი თბკი
 ამგვარათ სიღნაღს დასრსდა
 დაშინაკრუტუნის ბლკაიო.

მიმინო.

მთელ ქვეყანა.
 „უქანასკნელი ანგარიში“
 „ნაპარ იყო, ზღაპარი იყო,
 ცნობილი მდიდრ-სკალას ჩიტი მომვდარიყო.
 — სხე თე ცხელ დიდ ქვაბში არ ეტეოდან ჩი
 პატარაში არ კმარიყო.

წავიკითხე ევლოშვილის „უქანასკნელი
 ანგარიში“ ვაზ. „ისარი“-ს № 201 და მა-
 შინვე გამახსენდა ზემოხსენებული კუბ-
 ლეჭი. იქნება ღმერთმა ინებოს და ეს
 „ანგარიში“ მართლაც უქანასკნელი დარ-
 ჩეს?! მაგრამ არა გვაჩნია! ევლოშვილის
 ბუნება არც ისე ვიწროა. ის „დისციპ-
 ლინას“ არ ემორჩილება, ვერ მოითმენს
 და თავის „აზრს“ ვეალათ აშკარათ გა-
 მოსთქვამს. მაშინ ჩვენც რაღა გზა გვაქ-
 ნება თუ მცირეოდენათ ყური არ აუწიეთ
 და ამისათვის კიდევ ცალკე „ანგარიში“
 იქნება საჭირო. მაშ ვერე, ევლოშვილი
 გვატყუებს: ეს ანგარიში პირველია!

საოცარია „დიდკაცების“ ბუნება. ყვე-
 ლას რაღაც გადაჭარბებული მორცხვობა
 ეტყობა, თავისს შესახებ დაბალი აზრისა
 არიან. ნუთუ ევლოშვილმა არ იცის მისი
 „პოსტი“ ქართულ სიტყვა კახმულ მწერ-
 ლობაში? იცის, ბატონებო, მაგრამ სცხვე-
 ნია. ჯერ ის რათა ღირს მისი ისტორიი-
 სათვის, რომ ხახანაშვილმაც მოიხსენია
 თავის სქელ წიგნში; გორგაძემაც რ.
 ერისთავის მოწაფეთ აღიარა და ი. გომე-
 ლაურმაც ყურადღება მიაქცია!

ყველა ეს მშვენიერათ იცოდა ევლო-
 შვილმა, მაგრამ მიანც მორცხვობს და არ
 უნდა გამოტყდეს, რომ ის „არ ვიცო-
 დიო“!! როგორ გეკადრებათ ყმაწვილო!

აკაკის შემდეგ ვინღა დარჩეს ივერს მგო-
 სანი
 სულით მაღალი, გრძობით წმინდა პატი-
 ოსანი
 დარჩება მხოლოდ ევლოშვილი მზე სხივო-
 სანი
 გიგო გვაზავა და სვიმეონი ქვაროოსანი.
 მაგრამ რას ვამბობ!

„შემოკლდი ენავ“! „ვევაშ“! გატაცებულიო ოცნებაჲ! განა შეიძლება პოეტი ვისმე ეკუთნოდეს?! არა და არა, ათასჯერ არა! არა თუ პოეტი არ ეკუთვნის ვისმე, ამ შემთხვევაში თვით პოეტსაც არ ეკუთვნის თავის თავი!

„პოეტი არ ეკუთვნის არა თუ რამეიმე წინაპრს, არამედ არ ეკუთვნის თვით ერსაც“ - ზ. გვასწავლის ევლოშვილი და გვასწავლის არა როგორც პოეტი, არამედ როგორც მოქალაქე.

შავი ღრუბელი ჩამომავსა რა ეს ვისმინე

შადა დავკარგე და ძილითაც ვერ დავიძინე!

სუბადური სოციალ-დემოკრატია მუდამ ასე ექცეოდა თავის საკუთრებას. ის ბტერია კერძო საკუთრებისა და ამიტომაც გაუზნდება სატირლათ ევლოშვილის დაკარგვა.

მშ პროლეტაროვ ვით გაიხარო

სულის სიმშვიდენ ვიგეო

ვით დაიმყარო

მოგწყდა ის ქნარიულა

ხმა სანეტარი

შენ რომ გაქვდა

და გადიდებდა

მის ლალ ბუნებას

და კაცუნებას

შენი კალთები

ერთობ ემცირა

თავზე მოაწვა

გულს მოეჭირა

ნათქვამია: „არ გარდივლის გარდუვალად მომავალი საქმე ჴენსა და ჩვენც უნდა შეურიგდეთ იმ კანონს ბუნებისას, რომ პოეტი არ შეიძლება ეკუთვნოდეს არც ჯგუფს, არც პარტიას, არც ერს, არამედ უნდა ეკუთვნოდეს — „ისრის“ რედაქციას. უნდა შეურიგდეთ იმ საშინელ აზრს, რომ ქართველი პროლეტარიატი ობლათ დარჩა!“

მაგრამ ჩვენ გვასულდგმულებს ერთი იმედი. სახელდობრ ისა, რომ იროდიონ ევლოშვილი ერთობ „მოდრავის“ საკუთრებაა“.

მსოფლიოსათვის შენამზადი ნიჭი დიადი ფრთებს გაშლის კვალად რომ მოაწვევს ის განთიადი, და მოაშურებს ძველსა გზასა, ნაძირალე და შეუერთებს მას თავისსა დიად ძალებსა! მოვა ის მაშინ, ვით მოვიდა „უძღვები“ შვილი“ როგორც მგრსანი იროდიონ დე ევლოშვილი.

მაგრამ დღეს მისთვის ვიწროა „კაცუნების“ სფერა, ვიწროა ჯგუფი, პარტია და თვით ერიც! მისთვის ფართვა მხოლოდ „ისარის“ რედაქცია, ბქენი „ნიშადურისანი“ და აი ამაზე ამბობს ხალხი:

ზღაპარ იყო, ზღაპარ იყო ქალას ჩიტი მომკეცარიყო დიდ ქვაბში არ ეტეოდა პატარაში არ ემარიყო ეშმაკი.

ეშმაკების მიწერ-მოწერა.
საიჭიოლან.
ძმაო ეშმაკო,
ჩვენო მუშაკო!
წერილს გწერ შენი ძმა-ამხანაფი,
დამიგდე ყური,
ისმინე თქმული;
მსურს ჯოჯოხეთის ვითხრა ავ-კარგი.

ოულბუნდ აქ ბრძანდებიან, მანამ ვიდრე
 დაბრძანდებიან, იმდენს
 დიდი რუსეთის დიდი შვილები იმდენ
 ბობენდოსცევი იმდენს როც
 „კრამოლნიკი“ მწყევნი
 და სხვაც მრავალნი „პაგრომჩიკები“
 მართავენ კრებებს, სემელში
 აღდგენენ ქვეშებს, იმდენს
 „პურიშკევიჩის“ გამოსაგზავნათ,
 თუ ვით მოაწყოს, ეს
 როდის დაიწყოს. იმდენს
 „ქიდა“ აკლება გეგმის თანახმად.
 მაგრამ აქიდან რა
 ამ ბნელეთიდან
 მანდ წამომღები არავენ ყავენი
 და, კაილთა ღრქენით,
 გესლიან ენით
 იწყებლებიან. ჯავრს მით იკლავენ
საქაოდან.
 მხოლოდ უშაკო,
 ჩემებრ მუშაკო!
 უკვე მივიღე წერილი შენი.
 და რა ვისმინე,
 ბევრი ვიცინე
 და იყო კიდევ გასაცინელი.
 ცოტა განა
 აქ იმისთანა?
 რა საჭიროა მათი გეგმები,
 სხვას რას აკეთებს,
 თუ არ „პაგრომჩის“
 „ვარსკვლავთ პალატის“ გმირთა გმირები,
 თითო „ხულიგანს“
 არყით განაზანს
 დღეში ათ შაურს ქირას აძლევენ.
 და ნაძირალნი,
 დღე და ღამ მთვრალნი
 ხალხს თავს ესხმიან. კლავენ, არბევენ.
 მაშ უთხარ მათა,
 რომ სწამდეთ ღრმათა
 უიმათობას არად აგდებენ
 და „რეაქციას“
 ხელეშ სისხლიანს
 თანდათან ზრდიან, აძლიერებენ.
 ხუმაო.

რუსთა კავშირის ავტაცია.

ციხის ცხოვრება

ქუთაისის ციხე. მოკვეცილია ახალი
 მფარველი ანგელოზი ბ-ნი აბშილავა. ტუ-
 სალები რომ არ გაცივდენ, კამერის კა-
 რებს უფრო იშვიათად გვიდებს. ვართ პა-
 ტარა ოთახებში ას ასი კაცი დავისუფლათ
 ჩაწყობილი და სხვა რომ არ იყოს-რა სა-
 კუთარი სუნთქვა გაგვატობს. მეკარეების
 რიცხვსაც მოუმატა ამ ოჯახ აშენებულმა
 და კოზგიც შემოიღო ამ კურთხეული-
 შვილმა და კარცერიც გააზშირა ამ მამა-
 ცხონებულმა და სვირობაც შეგვიმცირა
 ამ დაუფიქსარმა.

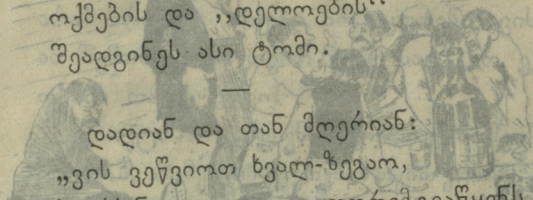
ეს რომ ასე მანანასავით არ მოგვსწრე-
 ბოდა ჩვენი სისაწყლვე კაცი აღარ იქნე-
 ბოდა დუნიაზე. რა სენი გინდა რომ აქ
 არ იყოს: ქლეკი, სახადი, სკარლატინა,
 ხუნავი, წითელა, ყვითელა, ბრონხიტი, რე-
 ვმატიზმი, ბუასილი, მიგრენი, ციება, ანთე-
 ბა მენინგიტი, ყვავილი, მუცელი, საო-
 ფლე, მუცლის ტკივილი, ყივანა ზველა,
 წყალ მანკი და სხვა და სხვა. თითომ რომ
 ოც-ოცი კაცი იმსხვერპლოს მეტი აღარც
 დაგვრჩება. მაგრამ ახალი ზეღამედვლის
 ხელში მგონი აღარაფერი გვიჭირს.

ჭიათურის სანიტარნი.

ჭიათურას მოველინა
 სანიტარი სამი ცალი,
 ვაჭრებსა და მიკიტნებსა
 დაუყენეს ყველას თვალი.

ღვინის და არაყის სმაში
 არცინ არის მათი ტოლი,
 ოქმების და „დელოების“
 შეადგინეს ასი ტომი.

დადიან და თან მღერინან:
 „ვის ვეწვიოთ ხვალ-ზეგაო,
 ბევრს ნუ დავეღვევთ, თორემ გვაწყენს
 თუ დაეთვერით ძალზედაო.“

ან კი ვისი გვეშინია
 ვინ არის ხმის გამცემიო,
 აქ არაყს ვსვამთ, იქ სადილს ვჭამთ
 ჩვენ ბაზრის ზარ დამცემნიო.

—
 აბა, ნოე, თუ ძმობა გვამს
 შენ ხილები გაშინჯეო,
 მე ღვინოებს გადავხედავ
 და თვალს გიზამ მაშინვეო.

—
 ალექსანდრემ „კუნა“ ნახოს
 დაიწუნოს საქმელიო,
 შენ კი, ნოე, შენებურათ
 აღარ მისცე საშველიო.

—
 ამ ყოფაში ჩავარდნილი
 მიკიტანი თხელიძეო,
 რა ჯანი აქვს უსათუოთ
 დაგვპატიყებს სადილზეო.

—
 კიათურას მოველინა
 სანიტარი სამი ცალი,
 იმათ საქებ-სადიდებლათ
 მცირე ლექსს სწერს
 ძველ-ახალი.

მართული პაგრომი.

სოფ. ხაშვი გარეთ ქახეთში მღებარე-
 ობს და კარგა მოზრდილი სოფელია,
 სულ 350 კომლი იქნება. ძველათ ხაშვე-
 ლები ერთობის დიდ მოტრფიალენი იყ-
 ვენ. აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ არი-
 ან კეთილშობილი; ანუ მკვიდრი ხაშვე-

ლები და ხიზანი, ანუ ჩამოსახლებული
 ხაშველები. საერთოთ ყველანი ქართვე-
 ლები და ამასთან გლეხები არიან.

ერთ მშვენიერ დღეს ხიზნებმა განიზ-
 რახეს საგლეხო ბანკის საშველებით ვი-
 ლაც თავადის მამულის შეძენა. დიახ გა-
 ნიზრახეს. სულ ხიზანი ამ სოფელში
 45 კომლია და სახნავ-საძოვარი ადგილი
 არა აქვთ. ამგვარათ განიზრახეს.

ეს რასაკვირველია ვაიგეს მკვიდრმა
 ხაშველებმა. შეიქნა ამბავი. ერთი შვე-
 კანიანი ავიტატორი, ნაბად-ბერდანკითა
 და მათრახით აღჭურვილი მოველინა
 ხალხს.

— ამხანაგებო! შეიარაღდით, აღიჭურ-
 ვეთ, ლამის შტრებმა გადაგვთელონ, ლა-
 მის თავზე დაგვასხდენ. გაჰკიოდა შვეკა-
 ნიანი რაინდი

ხალხიც შეიარაღდა: რომელი თოფით,
 რომელი ხმლით, რომელი კეტებითა და
 შუბებით, რომელი ფიწალ-ორთითებით.

ეს ნამდვილი ამბავია!!!
 ხიზნების საქონელი მონღერებიდან გა-
 მორეკეს და თუმცა საბალახო გადანდი-
 ლი ჰქონდათ, ათ-ათი შაური კვალად გა-
 დაახდევინეს. რამოდენიმე კაცმა სიტყვა
 წარმოსთქვა.

ყრილობაზე დაიბარეს ხიზნებიც და გა-
 მოუცხადეს, თუ როგორ გაბედეს მათ
 ადგილის შეძენა ხაშვის მახლობლათ.

ხიზნებმა უბასუხეს, რომ მათ ადგილი
 ჯერ არ უყიდიათ და თუ ეს სოფლისა-
 თვის საწყენია, ხელს ავიღებთო.

ხიზნები გარეთ გამორეკეს!
 დაერივნენ კეტებით. ზოგს თავი გაუ-
 ტხეს, ზოგს გვერდები მოუხილეს, ზოგ-
 მაც გაქცევით უშველა თავს.

შემდეგ დაუარეს სახლებს!

სადაც ადგილობრივ გლეხთან ხიზანი
 იდგა, ყველას ბარგი-ბარხანა გარეთ გა-
 მოუყარეს.

შვეკანიანი ავიტატორი ხიზანის სახ-
 ლშია გამოქიშული, მაგრამ ძალა აქვს
 ხელში.

ერთ ხიზანს თივა დაუშალეს; ვენახში ყურძენი დაუქულიტეს, ერთ მოხუცებულ დედაკაცსაც სცემეს! ბავშვები გარეთ ვერ გამოკვი შვიდა.

მამასახლისის განკარგულებით განცხადებები გამოაკრეს!

აუკრძალეს ხიზნებს: წისქვილი, მინდორში საქონლის ძოება, ხე-ტყე, ღუქნებში ვაჭრობა, მღვდელი, დალაქი, მეპურესთან პური და სხ. ვინც ამას დაარღვევს 25 მანეთი ჯარიმა.

ეს ამბავი მართალია!

შავკანიანი ავტოტოროი სოფელმა წინამძღვრათ ამოირჩია. ის წინეთაც იყო წინამძღვარი, მაგრამ მაშინ „ერთობა“ იყო და როგორც „ერთობისათვის“ გამოუსადეგარს, ხალხმა ჩამოართვა წინამძღვრობა. შავკანიანი დღეს ისევ ძალაშია!

მუხათა ზოგის.

ჭიათურა. სწორეთ სასიამოვნოა აქაური ვაჭრების ყოფა-ქცევა. არა თუ ისარგებლეს რეაქციით და შეგვიკვეცეს ნოქარ-შეგირდებს ბრძოლით მოპოვებული უფლებანი, პირ-იქით კიდევაც მოგვიმატეს. მაგალითად: 1) სამუშაო დღე იყო 10 საათი, ახლა ექვსი მოუმატეს. 2) წინეთ კვირაში ექვს დღეს ვმუშაობდით, ხოლო ახლა-კი დღე იგი მეშვიდე-კვირაც, არის უფლისა ხაზინისა ჩვენისა. 3) ზრდილობიან მოპყრობის მუხლში მხოლოდ სიტყვიერი ლანძღვა გინება შედიოდა. ვინაიდან ეს ცოტა დარჩა, ამისათვის მოგვიმატეს „მოქმედებითი“ დარიგებაც და ცხვირ პირთა შემუსვრა იშვიათი მოვლენა აღარ არის. ძმები გალუსტოვები ამ მხრივ ყველაზე მეტი ყურადღებისა და პატივისცემის ღირსნი არიან.

კაკილა.

ა რ ჩ ე მ ე მ ე ზ ი.

(ღე: მუშებიდან)

პოლტავა. ხუთ მაზრაში აირჩიეს 213 გლეხთა რწმუნებული. ამათგან: 2 კადეტია; 1 სოციალ-დემოკრატი; ერთიც მისი თანამოაზრე. 43 მემარჯვენეს უწოდებს თავის თავს. 86 უპარტიო მემარცხენე; 102 ზომიერი მემარცხენე; 9 უკიდურესი მემარცხენე, ხოლო დანარჩენები ჩვეულებრივი მემარცხენეები არიან.

კიშინევი. აირჩიეს 72 რწმუნებული წვრილ შემამულეთა. ყველანი მემარჯვენეები არიან, მაგრამ მათი პარტიული რწმენა გამოურკვეველია.

კიევი. აირჩიეს 84 მუშათა რწმუნებული. თითქმის ყველანი მემარჯვენენი არიან.

ტამბოვი. სამღვდლოთა სიგზღვე აირჩიეს 90 რწმუნებული. პარტიათა მიხედვით ასე იყოფიან: დიაკვანი 17; მთავარ-დიაკონი 24; მღვდელი 32; ბლადოჩინი 6. დეკანოზი 1; ეპისკოპოზი 1.

საფ. ქალუბანი სამ ენკენისთვის სახალხო კრებამ აირჩია რწმუნებულები. როგორც მიღებულია რუსულ დეპეშებში სამი მათგანი მონარქისტს უწოდებს თავის თავს. ერთი უკიდურესი მემარცხენეა, ხუთი სოციალ-დემოკრატი, ერთი უკიდურესი მემარჯვენე და სამიც უკიდურესი ზომიერი.

ქუთაისი. გლეხთა კურიაში არჩევნები გათავდა. ყველანი თავის თავს მემარცხენებს უძახიან. 10 სექტემბერს უნდა მომხდარიყო წვრილ მემამულეთა არჩევნები. შარშან თავდა-აზრაურობის წინამძღოლმა დავით ნიჟარაძემ ნამდვილი მამობა გაუწია სამტრედია-ხონის რაიონის ამრჩევლებს და სამტრედიაში რომ „ხალხი არ გაცოვებულეიყო“, ქუთაისში დაიბარა. ახლაც ყოველი მხრიდან მოიწვიეს ამრჩევლები ქუთაისში, მაგრამ თავადი დავითი რთველში წასულა და პროვინციიდან ჩამოსულები პირში ჩალა გამოვლებულნი დარჩენ. მეჭათ მოხერხებულნი ოინია თუ გასტრა.

პროვინცია

ნიკორწმინდა. ღმერთი რჯული ამ ჩვენ სოფელს არავითარი დანაშაული არ მიუძღვის დანიელ სობახესთან. არ გვინდა მასწავლებლით და მოგვეშორდეს. რა უშავდა ისევ მწერლათ მჯდარიყო პოლიციაში?

ხალხმა შესძახა და იცის:

„ვე სკოლა დამიკალეო;

განა სხვა სკოლა არ არის!

რა ჩვენზე მოიკალეო.“

დანიელ გამოეძახა:

„რეთიკ გსურს იფაფხურეო!

გვერდში მიდგია თვედორე

სკოლების მეთვალყურეო.“

რიკვატა.

ბათუმი. ბათუმის ქალაქის საავადმყოფოს მთელი კორპორაცია ძალზე ააღელვდა „შურდულის“ პირველ ნომერში მოთავსებულმა ცილისწამებამ. არავითარი კრება მათ არა ჰქონიათ და არც ავადმყოფების შესახები კითხვა იქნებოდა წამოყენებული, ვინაიდან არც ექიმბაშებსა და არცა სხვათა მოსამსახურეთ (გარეშე თუმანოვისა) ავადმყოფთა რიგიანი მოვლა ფიქრათაც არ მოსვლია. საინტერესოა ვიცოდეთ: ვისმა შხამიანმა ენამ დაგვეწამა*) ასეთი დაუმსახურებელი დანაშაული?

ერთი მსახურობანი.

ყვირილა. სახელწოდება, რომ ასე ზეგამოჭრილი იყოს შცხოვრებთა მოქმედე-

*) „შურდულის“ რედაქცია ძლიერ სწუხს, რომ კორესპონდენტები ამ ბოლო დროს ერთობ ვაცუღულუტდნ. მართალია ჩვენაც ეჭვი შეგვედიოდა აღნიშნული ცნობის სიმართლეში, მაგრამ ფიქრობდით: ვინ იცის იქნებ ყველა საავადმყოფოში ისე არ ეპყრობიან ავადმყოფებს, როგორც მაგალითად თფ. რკინის გზის საავადმყოფოში და სხვ. მწუხარებით ავღნიშნავთ ამ შე-

ბაზე არსად გაგონილა. აქაო და ყვირილაში ვცხოვრობთო, მარტო ყვირილით გაკეთდება ჰგონიათ საქმე. სამკითხველო კარგა ხანია დაგვიწვეს, მაგრამ არც მას შემდეგ არის ცოტა ხანი, რაც ახალი გამგეობა აირჩიეს და მიანდევს ახალი სამკითხველოს მოწყობა. სამკითხველოსი რა მოგახსენოთ მაგრამ საქილაო კი მშვენიერი მოაწყო ცნობილმა ფალავანმა ესეზუამ მოიყვანა უძღვევლი ფალავანები და კოტრიალობენ. სულ-ერთია: წაქცევ თუ წაიქცევი, მოსაცემი მოგეცემა.

საჭილაო. მინ აგი ჩვენი საჭილაო

რამოდენა გაზდილაო, მუროცი ჩარჩებს მიწა უყიდიათ უაღრეს გლეხ-კაცების ნაწილაო.

რადგანაც მემამულეები ჯორზე შეჯდნ და მიწის ღალას იოტის ოდენი არ დაუკლეს, გლეხები გაიფიცენ.

დარჩა მამული ოხერ-ტიალი

შიგ აღარ არის თოხის ტრიალი,

მარტოკა ხმელი ჩალის დერები

დამდგარან კისერ მონაღერები.

ლორთქიფანიძეს ეს არ მოეწონა; დაუძახა თავის გამოქნილ ვეზირს და უთხრა: ჩემო ბრძენო მოურავო! ხომ ხედავ რა ცუდი ჟამი დაგვიდგა. ახტი, დახტი და მიირბინე ჩარჩებთან, იქნებ ჩვენი მამულეები იყიდონო.

ჩარჩები ცას დაეწიენ სიხარულით

და ჩუმ-ჩუმათ, ნელა-ნელა,

შეიძინეს თიანქმის ყველა

სახნავი და დასათესი

რაც-კი იყო უკეთესი.

წუბრებლები აღბათ იმასაც-კი ფიქრობდნ, რომ გაფიცული გლეხები მადლობას ეტყოდნ ასეთი პატივისცემისათვის. ვინ იცის?

მასპინძელი.

დ. ყვირილა. ამ დღეებში ჩვენ დაბა-
ში ყველა მქედლებს გამოუცხადეს დაბი-
დან უნდა გადასახლდეთო. მქედლები ამ
ამბავმა ძალიან გააოცა. ვერ გაეგოთ რა
იყო მიზეზი ასეთი რისხვის. როგორც
ბოლოს გამოირკვა მიზეზი თურმე ისა ყო-
ფილა, რომ მქედლების ახლოს ცხენით
გაუვლია ერთ ყმაწვილს, კაკუნზე ცხენი
დამფრთხალა და ყმაწვილი ძირს ჩამოუბ-
რძანებია. და შემდეგში რომ ასეთი უბე-
დურება არ დატრიალდეს უნდა აქედან
აიბარგოთო გამოუცხადეს მქედლებს. მე-
ტი რა ჩარა აქვთ ბრძანებას უნდა დაე-
მორჩილონ.

— ამ დღეებში აქ უგზო-უკვლოთ და-
იკარგა შავი ქვის ორი მრეწველი.

— მაზრის უფროსის განკარგულებით
სოფრატ აბაშიძე და ვარდენ საყვარელი-
ძე ტფილისის გუბერნიაში გადასახლდეს.
ბესო.

დიდი ჯიხაიში. ამას წინათ „მასხარა“-ში
დაბეჭდილ პატარა შენიშვნას დიდათ გაუ-
ბრაზებია სამკითხველოს გამგე ქალბატო-
ნები და განუზრახავთ ამ მოკლე ხანში მო-
ახდინონ საგანგებო კრება. წაიკითხავენ
ვრცელ მოხსენებას, სადაც ვარკვეულათ
იქნება ახსნილი ის შრომა და ღვაწლი,
რომელიც მიუძღვით მათ სამკითხველო-
ზე. მოხსენების შედგენას უკვე შესდგო-
მიან და როგორც გადმომცეს ძლიერ
საინტერესო იქნება. აგრეთვე ზომები
მიღებული „მასხარას“ კორესპონდენტის
ვინაობის შესატყობათ რომელსაც სასტიკი
გასამართლება მოელოს.

ბათუმის ამბავი.

ახალი პოლიტიკური ზანტია. სარწმუ-
ნო წყაროებიდან ვაივით, რომ არსდება
ახალი პოლიტიკური პარტია „მანტაისტ-
ანარქისტთა“. პარტიაში იღებენ ყველას,
ვისაც ს. დემოკრატიული პარტია გამო-

რიცხავს. აუცილებელი ღირსება წევრისა
„წერაა“; კითხვა შეუძლია არ იცოდეს,
მაგრამ წერილების წერა კი აუცილებელია.
* *

ქართული პარტიის რეორგანიზაცია.
ქართულ პარტიულ რეორგანიზაციაში
ბის მიხედვით, ზოგიერთ პარტიის წევრებს
მისი ჩაშლა დაუსახავთ მიზნათ. ამიტომ
გადაუწყვე ზიან პარტიის უფრო მკვიდრ
ნიღაბზე დასაყენებლათ მოიწვიონ გა-
მოცდილი და ღონიერი შელაქი ბიჭები.
* *

წარმომადგენელის დაკარგვა. რამდენი
ხანია დაიკარგა და ვერსად გვიანახავს ბა-
თუმის უმუშევართა საბჭოს წარმომადგე-
ნელი. ტან მორჩილი და ასე თუ ისე რი-
ჟა კაცია. მნახველებს უმორჩილესათ
ვსთხოვთ გვაცნობონ რედაქციის საშვა-
ლებით.

* *

წელის მალეზა. ვიდრე ხოლოცის საფრ-
თხე თავიდან არ აფეცდებო, ქალაქში მი-
ლებით წყალს აღარ გამოიყვანენ. საქმე
იმაშია, რომ მედიცინური გამოკვლევით
წყალს გადააქვს ხოლოცის ბაცილები.

დეპუტები.

ბათუმი— „გაზეთი“ ბატუმსკი გო-
ლოს! და „ჩერნომორსკი ვესტნიკ“-ს თავი-
ანთი გაუთავებელი საჩივარი თეირანში
გადუტანიათ და როგორც იქაური ელოჩი
იუწყება, საჩივარს ამ დღეებში მეჯლისი
გაარჩევს.

— ბათუმის მკითხველმა საზოგადოებამ
გადასწყვიტა ნაღდ ფულზე იყიდოს ჟურ-
ნალ-გაზეთები და ამით მოსპონ ჩვენებური
მიკიტური ნისიაობა.

აზტაგლია—სადგურის უფროსმა ხა-
რკი დაადვა ყველა იმათ ვინც ადგილზე
დადგომას მოისურვებს. ჯერ ჯერო-
ბით ხარკი მხოლოდ ოთხმა კაცმა გა-
დაიხადა, ვანო გეგედა შეიღმა 10 მ., მესრე

ნიორაძემ — ნ მ.; ხოლო „ნატურით“ — პუსაშვილმა თუნგი არაყი, და მედუქნე ხომსურვამ ნახევარი ცხვარი.

ბათუმი. (სააგენტოს მიერ ცნობა დავვიანებულია) სტატისტიკით გამოირკვა, რომ ერთ ერთ სკოლაზე ქალაქს წლის განმავლობაში 25 მანათის ცარცი დახარჯვია.

თბილისი. მეჯლისის სიხარულს საზღვარი არ უჩანს. როგორც აქ მყოფმა რუსეთის ელჩმა გადასცა, რუსეთის მთავრობას გადაუწყვეტია სპარსეთის კონსტიტუცია უზრუნველ ჰყოს ყოველგვარი ხიფათისაგან. ბიუროკრატია გულ-გრილათ ვერ უყურებს იმ უწყსოებს, რომელიც სპარსეთში ხდება და რომელიც სპარსთა თავისუფლებას ემუქრება. ამ დღიდან კი სპარსეთის პარლამენტს საიმედო ხელი ეყოლება მცველათ.

კიდევ შურდული!

ჯერ კიდევ ვგრეთ წოდებული მოწოდება „ქართველთა დმი“ სრულიად არ გარეკილიყო ჰორიზონტიდან და მისი „მამულიშვილების“ მკვანე სიტყვები ჰაერში ბზუოდენ, რომ კვალად მოგვევლინა.

ანარქისტული ფურცელი „გონიერების“ ჭურჭელი.

როგორც პირველი „მოწოდება“ ისე ეს მეორეც ილია ჭავჭავაძის სიკვდილით არის გამოწვეული. ავტორი „ქარიშხლისებურ“ არტისტიულათ ილანძლება ყოველთა მიმართ და ამართლებს საზიზღარ მკვლელობას ვინაიდან ყოველგვარი მკვლელობა ბრძოლაა.

ღიას, ავტორთა აზრით აგრარული მკვლელობა საუკეთესო საშვალეა ბრძოლისა და მისი დაგმობა მიუტყევებელი. ექვს გარეშეა ანონიმური შანტაჟისტური წერილების შედგეი მკვლელობანიც საუკეთესო ბრძოლის საშვალეა იქნება.

„ჩვენ როგორც შეგვფერის თავისუფლებისათვის აუპაჩიბოთ (ჰმ!) ვესროლოთ ფეხებში

გამძვინვარებულს ხეცს რეაქციისას სოციალური რევოლუციის (კურსივი ჩვენია) და ჩავახრჩოთ უზიავი მხეცა თავისავე სისხლის მორვეში“.

ჩვენ არ ვიცით რას უძახის „სოციალურ რევოლუციის“ პატივცემული ავტორი, მაგრამ ის კი ცხადია, რომ „ფეხებში“ ასეთი ფუქსავატი ფურცლების მეტი მათ არავისთვის არაფერი უსვრიათ.

№

უცხო სიტყვების ასხნა.

(იხილე „შურდული“ № 1)

ორპირი—საზოგადოთ ორპირს ეძახიან ისეთ ადამიანს, რომელსაც ორი პირი აქვს, ხან ერთით ლაპარაკობს და ხან მეორეთი. ორივე პირს დიდი დამოკიდებულება აქვს თავთან და საზოგადოთ აზროვნობასთან. ვთქვათ გინდა მოაჩვენო ქვეყანას, რომ ს.-დემოკრატი ხარ, ერთი პირი ყრის და ყრის ს.-დემოკრატიულ სიტყვებს, არწმუნებს ყველას, რომ ის ს.-დემოკრატიაა, ამავე დროს მეორე პირი ანარქიზმზე ქადაგებს და ამტკიცებს, რომ ის ანარქისტია. ვსთქვათ ორპირ კაცს სურს ამავე დროს ს.-ფედერალისტი გახდეს. ეს ყველაზე ადვილია: ს.-დემოკრატიული პირი, რომელიც ს.-დემოკრატათ აცხადებდა თავს, უკბათ ს.-ფედერალისტი ხდება და ს.-დემოკრატების სალანძღავათ მზათ არის დაუღალავათ ალიკლიკოს ენა. ორპირიან კაცს შეუძლია ექსპროპრიატორიც გახდეს, შანტაჟისტიც და ოხერისტიც. ამ ცვალებადობასთან ერთათ იცვლება აზროვნობაც და რწმენაც (თუკი ასეთი აქვს ორპირ კაცს).

ოქრო—ისეთი ნივთია, რომელიც ჰირივით ეჯავრებათ კაპიტალისტებს, ხუცებს, ღიაკნებს, ვაჭრებს, მთავრობას, ჩინოვნიკს, მეფეებს და სხვათა და სხვათა.

ოდრო-ჩოდრო—ისეთ კულტურულათ ზოწყობილ ქალაქებში, როგორც მაგალითათ დასავლეთ ვეროპის დიდრონ ქალაქებში: ონში, ოხურგეთში, სამტრედი-

ში, სიღნაღში, ცხინვალში, გორში და სხვაგან უბედურ შემთხვევების თავიდან ასაცილებლათ ქუჩებში ორმოებს თხრიან, რომ დაგვიანებული მგზავრი გადაიჩეხოს და სახლში მისვლა აღარ დასჭირდეს. ჩვენ კურთაეულ საქართველოში ამ მხრით ყველას აჯობა ქ. ქუთაისმა. იქ ისე კულტურულათ მოაღრო-ჩოღროებულია ქუჩები, რომ შებინდდება თუ არა ქუჩაში მხოლოდ უბედურ შემთხვევათაგან „დასტრახული“ გამოდის და თუ სადმე გადიჩხება ფულებს მაინც აიღებს.

ოთახი—ოთახი ქვია სახლის ნაწილს, სადაც ადამიანს შეუძლია იცხოვროს. როგორც საზოგადოთ ყველაფერზე, ოთახებზეც კერძო საკუთრებაა. არის ოთახი კერძო და საზოგადოებრივი, ე. ი. სახელმწიფო. კერძო ოთახებს კერძო პატრონები ყავს, ხოლო საზოგადოთ თვით სახელმწიფო განაგებს. უკანასკნელ კრიზისების გამო ოთახების ფასმა ძალიან იმატა, ამიტომ მუდამ ფრთხილმა მთავრობამ დროით მიიღო ზომები საზოგადო ოთახების გასაფართოებლათ და მდგმურებით გასატენათ. საზოგადოებრივ ოთახებში ყველაფერი სახელმწიფოა, სასმელსაქმელი, გათბობა-განათება და თავისუფლება.

პარტახ—პარტახი ქვია ოხრათ დარჩენილ ქონებას. პარტახი შეიძლება მთელი ქვეყანაც იყოს. ავიღოთ თუნდაც ჩვენი ბედკრული საქართველო. შეიძლება ითქვას, რომ ის დღეს პარტახია. მას აღარ ყავს ისეთი გმირი შვილები, როგორც წინათ ყავდა. წინათ თუ ერთ დაცხილზე, აბჯარ ასხმული, ქუღზე კაცი გამოდიოდა, ეხლა ბევრიც რომ იყვირო „ქართველო ხელი ხმალს იკარ“, ძახილი რჩება ხმალ მლაღადებელისა უდაბნოსა შინა.

პროცესია—პროცესია არის „კაზიონი“, ე. ი. „მამულიშვილური“ და არა „კაზიონი“, ე. ი. „ანტიმამულიშვილუ-

რი“, ე. ი. „კრამოლნიკური“. არა „კაზიონი“ პროცესია მეტათ სახითათოა. ის ხშირათ ცხენოსანთა და ლეკუროსანთა ჩარევით თავდება. სამაგიეროთ მეტათ მშვენიერია „კაზიონი“ პროცესია. პროცესიაში მონაწილეობას იღებს სხვადასხვა ჯურის ხალხი, მხედარი, მხედართ-მთავარი, ხუცესი, ერი და ბერი, მაგრამ მაინც ყველა ერთი აზრით არის გამსჭვალული, ყველას ერთგვარათ უხურს თავი და უცემს გული. ჯოხებით, თოფებით, მთრახებით და ჯვარ-ბაირალებით მწყობრათ მიდიან ისინი ქუჩაში, ყველას შუბლზე მტკიცეთ აღბეჭდილია, სამშობლოს სიყვარული, ჟიღების და კრამოლნიკების სიძულვილი, სიბნელის თაყვანისცემა და ახალი ცხოვრების შური და მტრობა. მიდიან და მიიმღერიან:

„ხელში კეტი, თავში რეტი,
ჩვენ რა გვინდა ამის მეტი,
ხელში ჯვარი, თავში ქარი
„ჟიდს“ ვამტვრიოთ ყბა და მხარი“.

ასეთი პროცესია ხშირათ კეტის ფრიალით და თოფების ხათქა-ხუთქით თავდება. გამარჯვებულები „კაზიონები“ გამოდიან.

(შემდეგი იქნება)

ფურცელის ფოსტა.

ფოთი—არხაველს. ან ჩვენ უნდა გიყოთ მთვრალი და ან თქვენ. სწორეთ ვერ გაგვიგია რას ნიშნავს თქვენი წერილი: „ფოთის ბარიზნებმა თავისი შეყვარებული სხეულით ზღვის დარიონის ნაპირები უნდა ამოავსონ“-ო.

თფილისი—ოს გლვხს. თქვენი ლექსი კოჭლოზს ძალიან. დასარწმუნებლათ მოვიყვან ერთ ტავს:

„ჩემო კამბეჩო ნიკორავ
რას დაღონებულხარ, რას ლეკამ,
ზამთარმა მოგისწრო, სიცივემ
რო აღარაფერი გვაქვს, რას შეკამ.

ხონი—უბედურს. შეიძლება სამართლიანიც იყოს თქვენი შენიშვნა ექიმ ჩხიკვიშვილზე, რომ ის ნერვებ აშლილი კაცია, ხშირათ ჩხუბი

მოსდის ბუტან და „სუბთან“, და თუ ამ დროს ავთოპოლი შევიდა მის ოთახში, ფლოსტებს ან სხვა რამეა მიაყოლებს და კარში გააგდებს „ო, მაგრამ განა მარტო ექიმა ჩხიკვიშვილა დღეს ნერვებ აწლილი? რა ეუყით მერე, რომ ნერვებ აწლილია. გაივლის დრო და აბა რის ექიმა თუ თავის თავს ვერ უეჭოა, მორჩება. ჩვენს დრომ შენი წერილი დავებუდეთ, ამით უფრო ავსოვლით ნერვებს და მაშინ ფლოსტების მაგიერ ჯოხს მოვყიდებთ. ამასვე გეტყვით, ექიმ ბახტაძის შესახებაც, თუ კი იმდენი ემოსავალი არა შეეს, რომ დაკმაყოფილდეს. ბანკშიც იმსახურებს, გენაზიაშიც და თუნდაც სავაჭრო განსხვავებას, რა თქვენი საქმეა. ბელორის რედაქტორ-გამომცემელი

ხანგრძლივ ავთოპოლიზის შემდეგ გადაიცივლა დიდი-ჯიხაის სამკითხველო, რასაც გულითადი მწუხარებით აუწყებენ პარტიკულ მკითხველ საზოგადოებას დღით დამწუხრებულნი გამგე ქალბატონები: მარიამ კახაძისა და ოლია ჩომახიძისა. პანაშვიდი ყოველ დღე, საკუთარ საფეხში, დაკრძალვის დღე ცალკე იქნება გამოცხადებული.

რედაქტორ-გამომცემელი

ს. თავლიშვილი

სამბრას დიდის სიამოვნებით ვასრულებთ თქვენს სურვილს. ასეთი პატარა წერილების გამოგზავნა ბანდროლითაც შეიძლება და ღია კონვერტითაც. რედაქცია მადლობელი იქნება თუ ხშირ-ხშირათ მრგვაწვდით ასეთ პატარა-პატარა წაწყვეტებს.

დაიწყო ვადავა და ოქტომბრის ბოლო რიცხვებში გამოვა სახალხო, ძაბთული

კედლის კალენდარი

„ზრამის“ სტამბის გამოცემა კალენდარში მოთავსებული იქნება საუკეთესო ცნობები თანამედროვე ცხოვრებიდან, დაიბეჭდება მოზრდილი ფორმატისა ორის კრასკით და ეღირება 35 კაპეცენტიანობისა. ვინც ნაღდ ფულზე ან ფასდადებით გამოიწერს არა ნაკლებ ასი ცალისა დაეთობა 20%, საზოგადოდ ავენტებსა და პარტიით მყიდველზე ეს თობა 15%.

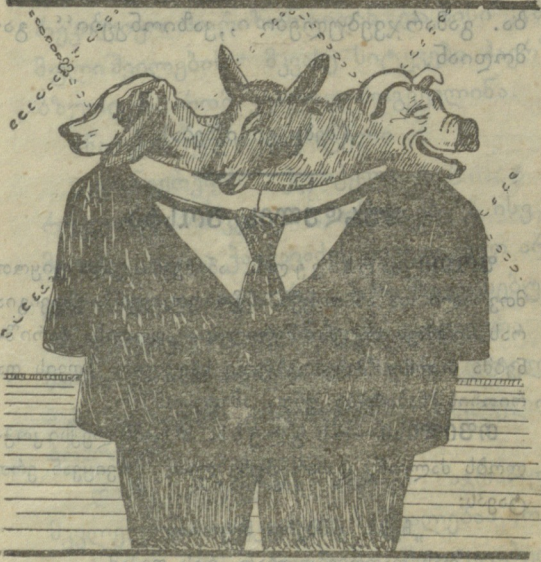
ადრესი: Тифлись. Типография Товарищества „Труд“

ელექტრომექანიკა

ამხანაგობა

„შრომა“

ყოველგვარ საბეჭდავ საქმეს ასრულებს სუფთათ და სწრაფად, დაკლებულ ფასებში.

საარჩევნო ბლოკი